

somhed til Statsvællsets Fremme, selv den legitime, vilde være umulig, naar en privat Mand, fordi han udvirker et Fogedsforbud, skulde kunne standse en saadan Virksomhed. Et Fogedsforbud er jo kun en foreløbig Afgørelse, det er ikke nogen endelig Afgørelse af Sagen, det ved enhver. Det er kun en rent foreløbig Afgørelse, som skal forfølges, og er man ikke tilfreds med Rettens Dom i første Instans, kan man gaa videre og til sidst lade den gaa til Højesteret, og saa først kommer den endelige Afgørelse. Saa længe denne ikke foreligger, er der kun foreløbige Afgørelser, og det er aldeles umuligt, at man fra Statens, Regeringens Side skulde kunde anerkende noget saadant som, at en Virksomhed, der kræves af Lovene, og som Ministrene foretage paa deres Ansvar, skulde kunne hindres ved Fogedsforbud. Det ærede Medlem nævnte et Eksempel, som man meget godt kan berøre, thi det er nemlig et Eksempel, som ikke ligger mig saa fjært. Det er noget, som vel sagtens alle Mennesker kunne indse, at det vilde være Vanvid at forlange, at naar f. Eks. en Minister, fordi der er Kolera i Nabolandet, forbyder at indføre visse Genstande, som antages at være smittefarlige, skal den Købmand, som har i Sinde at indføre den Slags Ting, kunde gaa til Fogden, og saa dennes Forbud imod, at Ministeren gør, hvad han anser for rigtig, og saa gaa til Ministeren og sige: Nej, nu maa Du vente med at forhindre, at Tingen indføres, indtil der en Gang om 2—3 Aar falder Dom i Sagen ved Højesteret. Men om der saa kommer Kolera i Landet, fordi Tingene blive indførte, gør intet til Sagen, for Fogedsforbudet maa staa ved Magt, indtil det er omstødt af Højesteret. En saadan Opfattelse vil være aldeles umulig, og det er slet ikke Tilfældet, som den ærede Taler mente, at en Foged maatte være gal, for at gøre det; det behøver han slet ikke at være; han kan blot have bizarre Ideer, som jeg antager, at Fogden i nærværende Tilfælde har haft. Det er i mange Tilfælde slet ikke saa klart, hvad der kan forbydes og ikke forbydes. Jeg har selv følt det, og jeg har følt det paa en overordentlig trykkende Maade. Det var den Gang Koleraen i Slutningen af 1892 rasede i Hamborg; da regnede det bogstavelig daglig ind paa Ministeriet med Forespørgsler, om den eller den Ting faldt ind under Forbudet mod Indførsel, Spørgsmaal, som naturligvis maatte besvares øjeblikkelig, telegrafisk, og som jeg derfor sølte hele Ansvarets Vægt ved at besvare. Paa den anden Side vidste jeg, at hvis jeg forbyd en Tings Indførsel, som jeg ikke var berettiget til at

forbyde, kunde der gøres Erstatningsansvar gældende mod Ministeriet. Jeg tilstaa, at jeg har aldrig tænkt mig Muligheden af, at Fogden ved et Forbud skulde kunne sætte min Afgørelse af Spørgsmaalet om, hvorvidt en Vare kunde indføres eller ej, ud af Kraft. Men jeg vidste, at jeg paa den ene Side stod over for Erstatningsansvaret og paa den anden Side over for et umaadeligt Ansvar; hvis Koleraen kom ind i Landet, vilde Alverden vælte sig over mig og paa staa, det var min Skyld. Derfor var det slet ikke nogen behagelig Situation i det Øjeblik at træffe en Afgørelse. Jeg nævner kun dette som et prægnant Eksempel, for at de Herrer kunne se, hvilket Vanvid, det vilde være, om det var saaledes, at Regeringens Handlinger kunde hindres ved Fogedsforbud. Jeg skal tillade mig at oplæse nogle faa Ord, det var et af de Citater, som den ærede Interpellant ikke holdt af, det er nemlig det eneste Citat, som egentlig rammer Sagen. Det er nogle Udtalelser af Professor Deunger, som er den eneste danske Forfatter, der har skrevet om det Spørgsmaal, som specielt kommer i Betragtning her. Den ærede Interpellant har jo trøttet Tinget meget ved sine Citater, og det maa vel ogsaa være mig tilladt at trætte Tinget med mit Citat; det er hurtigt gjort. Professor Deunger behandler nemlig det Spørgsmaal, hvad der kan gøres til Genstand for Fogedsforbud, og hvad der ikke kan det, og det er den eneste Forfatter, som taler om det Spørgsmaal; thi de Citater, den ærede Taler anførte, handler om lutter andre Ting; jeg skal senere komme til at gøre nogle Bemærkninger om dem. Denne Forfatter siger: „Hvad angaar Handlinger af det offentlige, følger det af det anførte, at f. Eks. en Umyndiggørelse ikke kan hindres ved Forbud, da de civilproceuelle Retsmidler ikke haves mod en saadan Akt. Derimod kan det ikke omvendt antages, at Forbud kan benyttes, naar der kan anlægges Søgmaal mod det offentlige i Anledning af den ompurgte Handling; thi Udøvelsen af den offentlige Umyndighed forudsætter efter sin Natur i Almindelighed, at den kan finde Sted uden forud at kunne afværges, jfr. ogsaa Grundsætningen i Grundlovens § 72;“ — det er den eneste Udtalelse, i vor juridiske Litteratur, som berører umiddelbart ind paa det Spørgsmaal, som vi her have med at bestille, og den stemmer ganske overens med den Opfattelse, som jeg har tilladt mig at udtale, at det ligger i den offentlige Umyndigheds Natur, at den ikke kan hindres i at handle, naar den anser det for nødvendigt